

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Félévre . . . 12 kor.
Nagykor . . . 6 kor. Egy óra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

A szabadelvű párt bomlása.

Budapest, aug. 17. A szabadelvű pártból kilépni készülő képviselők ma délután ismét értekezletet tartottak a Pannónia szálló elsőemeleti olvasótermében. Jelen voltak az értekezleten: *Dániel Ernő báró, Dániel Tibor báró, Demkó Kálmán, Issekutz Győző, Justh Ferencz, Miklós Ödön, Nagy Ferencz, Osztróuczky Miklós, Ragályi Béla, Révay Simon báró, Sándor Pál, Semsey Boldizsár, Szivák Imre, Vaucsó Gyula és Wenckheim István* gróf.

Az értekezletet szigorúan bizalmasnak mondták ki, úgy hogy e pillanatig semmi részletet sem lehetett a tanácskozásról megtudni. Hír szerint két javaslat volt az értekezlet előtt és ezek fölött folyt a vita. Délután félkettőkor az értekezlet véget ért és ekkor összegyűlt az ötös bizottság, hogy a sajtó részére kommunikét fogalmazzon.

Hire jár, hogy az értekezleten nem sikerült az eltérő nézeteket összeegyeztetni.

Országos alispáni értekezlet.

Budapest, aug. 17. *Benicsky* Lajos pestmegyei alispán a legutóbb tartott al-

ispáni értekezletből kifolyólag elhatározta, hogy az ország összes alispánjait, úgy, mint régebben tervben volt, most nem hívja össze, mindazáltal nem mond le arról, hogy valamely nevezetes fordulat esetén az országos alispáni értekezletet mégis összehívja.

Horvát képviselők értekezlete Fiumében.

Zára, aug. 17. A dalmáciai horvát képviselők kétnapi tanácskozás után elhatározták, hogy a horvát képviselőket Fiuméba értekezletre hívják össze, megállapítandó, hogy minő állást foglaljanak el Magyarországgal szemben.

A bihari választás.

Nagyvárad, aug. 17. A *Rigó* Ferencz halálával megüresedett bihari választókerületben tegnap volt a képviselőválasztás. Az elhunyt képviselő testvéröccse, *Rigó* Lajos függetlenségi jelölt 654, *Szokoly* Tamás, szintén függetlenségi jelölt 464 és *Györfly* szocialista jelölt 228 szavazatot kapott. E szerint pótválasztás lesz *Rigó* Lajos és *Szokoly* Tamás függetlenségi jelöltek között.

Az orosz forrongás.

Munkások uralma.

Kovno, aug. 17. A napokban munkások és ittas katonák közt összeütközés történt, melynek tolymán a katonák lövőfegyverüket használták és két arra-

haladó, teljesen ártatlan embert megöltek, egy szomszédos bolt tulajdonosnőjét pedig súlyosan megsebesítették. Az áldozatok temetése tegnap nagy részvétellel ment végbe. A munkások a gyártulajdonosokat gyáraik bezárására kényszerítették és az üzletek is mind zárva voltak. A munkások a villamos vasut közlekedését is megakadályozták. A kormányzót arra a kijelentésre kényszerítették a munkások, hogy a vétkes katonákat meg fogják büntetni. A katonákat csakugyan le is tartóztatták. Az egész város a munkás-szövetség betolyása alatt áll, amelynek a kormányzó sem mer ellenszegülni.

A háboru.

Csatározások.

Szent-Pétervár, aug. 17. *Linevics* tábornok táviratozza e hó 15-iki kelettel: Augusztus 13-án több japán torpedónaszád Lazarevet ágyuzta. A naszádok megkísérelték, hogy csapatokat szállítsanak a szárazföldre, de ezt megakadályoztuk. Koreából érkezett jelentések szerint egy japán hadosztály augusztus 5-én Kopungsánból elindulva, megtámadott egy Csakeri mellett táborozó orosz csapatot, de a támadást a lövészek visszaverték. Az ellenség a támadást 6-án és 7-én megismételte, de újra visszaverték. Ugyanekkor a japánok egy másik orosz csapatot is megtámadtak, de ott is vereséget szenvedtek. Az ellenség nagyszámu

amelyek körül diszes hölgyek és kemény plasztrosos urak ültek, a gazdagságnak és az izlésnek jóleső hatásával még derűsebb kedvre hangolt engem. Toinette megpillantotta az étlapon valami étel nevet, amelyet sohasem halott még.

— Micsoda furcsaság lehet ez? — kérdezte.

Azonnal megrendeltem a két terítéket és néhány perczel később hatalmas táiban fantasztikusan elrendezett diszitessel elének tálalta a pinczér azt a micsodát. Valami rakféle volt délszaki tengerekről; nekem nem ízlett, de Toinette a világerért sem küldte volna vissza.

— Ha már megfizetjük, én megeszem! — mondta.

Mialatt Toinette a rák piros pánccéljával bibelődött, hangosan roppantva össze a kemény ollót, a tekintetem véletlenül a szomszédos asztalra vetődött. Négyen ültek ott: két hölgy és két ur, mind a négyen feszült figyelemmel, gunyos mosolylyal szegezve a tekintetüket Toinettere. Pompásan mulattak az ügyetlenségén.

A vér az arczomba szökött. Egyetlen pillantással körülnéztem a termen s ekkor láttam, hogy a körülöttünk levő összes asztalok közönsége egyedül bennünket figyel.

Érezted már, amikor neveltséges vagy? Rettenetesebb arczultást ennél nem képelek. Azok a gunyos szemek körülöttünk a lelkembe markoltak, felkorbácsolva a véretem.

„A TENGERPART“ TÁRCZÁJA.

Diákszerelem.

Irta: *Camille Maclair*.

Ha boldog akarsz lenni: ne gondolkozzál! Szeretsz valakit? Akkor ne bíráld az imádott nőnek sem a szépségét, sem a lelkét, csak szeresd.

Ah, barátom, az én boldogságom a legnagyobb boldogtalansággal volt összeforrvá; mély emlékek tettek filozófussá. Ma már nyugodt, sőt boldog vagyok; de mennyi boldogtalanság árán jutottam idáig! . . .

Emlékszel, nemde, arra a kékszemű, csengő kacagásu leányra, akivel évekkal ezelőtt mindenütt együtt láttatok engem? . . . Igen, igen; Toinette volt a neve.

Ez a név foglalja magában az én életem történetét.

Diák voltam, amikor megismertem: és megszerettem őt s a szerelem közös fedél alá hozott bennünket. Elválhatatlanok voltunk és boldogok. Kenyertelen napon az ő kacagása feledtette a szomorúságomat; fütetlen kályha mellett, téli éjszakákon az ő csókja kárpótolt mindenért. S ha elsejére megérkezett szüleim: től a havi zsebpénzem, fejedelmek voltunk a quartierben három egész napon át. . . Száz barátunk volt és Toinette a diákanya nagy

kerek asztalánál királynőként fogadta a hódot.

Multak az évek és egy napon a kezembe adták a diplomát. Férfi lettem; de a szívem, az örökre diák maradt. Sokat küzdöttem az elhatározás gondolatával, hanem a szerelem erősebb volt a józan észnél és — feleségül vettem a kedvesemet.

Azt hiszem, főlöszleges magyaráznom, hogyan fogadták ezt a tervemet a szülői házban. Atyám kitagadott, amikor az engesztelésére mentem; és anyám bucsu nélkül engedett távozní, pedig örök idökre szölt a távozásom. Bocsánat sehol sem volt a számomra. . . de hát mit törődtem azzal én? Szép kedvesem mosolygó két szemé boldogságot ígért kárpótlásul.

Nagykorúságom napján egyik nagybátyám hagyatéka gazdaggá tett. Immár semmi sem hiányzott ahhoz, hogy gondtalanok legyünk. Pompás fészünk izléssel és eleganciával finomodott, Toinette pedig selyemruhákat kapott. . . És kezdetét vette a mi regényünknek második része, amelynek ezt a címet adhatnám: a boldogtalanság iskolája.

Kicsinységeken épülnek fel a drámák. Emlékszem jól arra az estére, amikor először nyilatalt lelkembe a keserűség.

Elegáns boulevard-étterembe mentünk estebédre, kintűnő hangulatban, éhesen s kissé dideregve a téli hidegtől. A meleg, villanyfényes étterem vakító fehérségű asztalaival,

halottat és lövészert hagyva a csatatéren, visszavonult. E hó 10-én Agiengi mellett ütközet volt. Az orosz csapatok megtámadták a japánokat és déli irányban visszaszorították őket. Az ellenség nagy mennyiségű fegyvert és lövészert hagyott hátra.

Szent-Pétervár, aug. 17. Koreából érkezett jelentések szerint az oroszok heves csata után Kopucsu falut elfoglalták. Lazarev bombázását a japánok e hó 13-án este beszüntették. A japán torpedónaszádok eltávoztak.

Tokio, aug. 17. Az oroszok e hó 14-én két rohamot intéztek Csiantu és Peinanpunen ellen, de visszaverettek. Japán részről elesett egy, orosz részről negyvenöt ember.

Az oroszok újabb veresége.

Tokio, aug. 17. A Tumen folyónál az összes orosz katonák megadták magukat.

A béketárgyalás.

London, aug. 17. Ide érkezett jelentések szerint Witte orosz miniszter, a békekövetek egyike úgy nyilatkozott, hogy kevés remény van arra, hogy a békekötés sikerüljön.

Uj orosz kölcsön.

Berlin, aug. 17. Newyorkból táviratozzák: A többszörös czátolatok ellenére azt hiszik, hogy Witte orosz miniszter megkezdte a tárgyalásokat kölcsön felvétele iránt, — annál is inkább, mivel ma újabb konferenciát tartott Seligmann bankárral.

Merénylet a kínai osászárné ellen.

Majna-Frankfurt, aug. 17. A Frankfurter Zeitung-nak jelentik Tientsinből, hogy a kínai császárné ellen a nyári palotába vivő uton merényletet követtek el. A merénylőt, aki katonának volt felöltözve, a császárnét kísérő rendes kato-

naság szuronydöfésekkel megölte. A császárné sértetlen maradt.

Megszökött sikkasztó.

Budapest, aug. 17. Major Sándor budapesti magánhivatalnok tízezer korona elsikkasztása után megszökött. A rendőrség nyomozza.

KÜLÖNFÉLE.

— **A király születésnapja.** Ma, a király születése napjának előestéjén a városi zenekar este félnyolczkor díszben, zeneszóval fogja bejárni a város főbb utcáit. Holnap hajnalban a haditengerészeti akadémia ágyúütege 24 ágyulövést fog tenni. Ugyanennyi lövést fognak tenni a domtemplomban tartandó istentisztelet alatt is. Nyolcz óraker reggel a kikötőben horgonyzó Franz Josef I. és Saida hadihajók nagy zászlódszt fognak ölteni és huszonegy ágyulövést tesznek. Tíz óraker a Franz Josef I. és Saida hadihajókon ünnepélyes istentisztelet lesz, melyen a haditengerészeti akadémia tisztjei, tanárai és növendékei, valamint a két hadihajó tisztjei fognak résztvenni. A Franz Josef I. fedélzetén oltár lesz felállítva és a mise alatt orgona fog játszani. A Te Deum alatt a két hadihajóról huszonegy ágyulövést fog eldördülni. Az ünnepély alkalmából a tisztek díszben lesznek. Egy óraker a Franz Josef I. fedélzetén diner lesz. A királyra mondandó felköszöntőt a hajó ismét huszonegy ágyulövéssel fogja jelezni. — Ő felsége születésnapja alkalmából valamennyi hitfelekezet templomaiban ünnepélyes istentiszteletet fognak tartani.

Argentínai iskolahajó Fiumében.

A napokban érkezik kikötőnkbe a Presidente Sarmiento argentinai iskolahajó. A hajón az argentinai tengerész-hadapródok tesznek tanulmányut. A hajó személyzete 400 emberből áll. A Presidente Sarmiento 82 méter hosszú, 13 méter széles, tonnatartalma 2750, gépe 2000 lóerejű. A hajón öt 12 cm., két 7.6 cm. kaliberű ágyú, négy 4.7 mm. kaliberű gyorstűzelő ágyú, négy golyósóró és két torpedőlökőcső

dennaposakká lettek. Így rakódott le lassankint a szívünkre a gyűlölet, amely megölte a házasságom romantikáját.

Egy decemberi reggelen az atyám házában nagy szenzáció támadt: én toppantam be. Igen, én; még pedig egyedül, miután a párisi bíróságnál megindult a válóperem, közös akarattal és mindkettőnk melegezésére.

Az első hónapokban az apai ház szeretetet és vigasztalást adó körében úgy éreztem magamat, mint aki nagy szerencsétlenségből menekült ép bőrrel. De ez az érzés nem tartott sokáig. Ott, a csöndes falusi magányban, a virágos rétek perspektívájában, lassankint megélevedett bennem egy emlék: a diákkorom. És azon a napon, amikor a párisi bíróság házasságbontó ítéletét nekem meghozta a posta, én loppal, a félelemtől és reménytől üzve, visszaosontam Párisba, abba a sükátorba, ahol Toinette meghúzódott.

Este volt éppen, amikor megérkeztem s az udvari ablakon át a folyosóról megláttam tarka legyezőkkel, kopott Maquart-csokrokkal teleaggatott szobájában Toinettet, amint éppen az estebédjét falatozta: hideg hust, nagy karéj kenyérral, mint hajdanában a quartierban, a hónap közepén.

Ezen az estén fedeztük fel egymást másodszor és azóta Toinette újra a kedvesem. De csak a kedvesem!... és a boldogságunk derűs, kacajjal teli. Most már sohasem nőülök meg.

Barátom, ne vedd el a kedvesedet, ha boldogság után vágyódsz!

van. A Presidente Sarmiento, amely körülbelül egy hétig fog kikötőnkben tartózkodni, már elelőtt négy évvel is felkereste vizeinket.

— **Tengerészeti kórház Capodistrián.** A San-Girolamo tengerészeti kórházat a capodistriai öbölben tekvő Valle d'Oltrán fogják felépíteni az e czélra kijelölt telken. Az alapozást a napokban megkezdik. A kikötő mólójának építéséhez is hozzáfognak legközelebb, csak azt várják, hogy a bemutatott tervek jóváhagyva leérkezzenek a tengerészeti hatóságtól. A kórházat a jövő nyáron már át akarják adni rendeltetésének.

— **Halálozás.** Papp Benjámín, nyugalmazott magyar királyi dohánygyári tisztviselő, tegnap reggel félnégykor hosszas szenvedés után 63 éves korában meghalt. Rendkívül derék, buzgó tisztviselő volt és városszerte nagy kedveltségnek örvendett. Temetése ma délután öt óraker lesz a Risorta-utca Schnoor-féle házából, ahol már évek óta lakott. Családján kívül számos barátja és ismerőse gyászolja.

— **Hidrográfiai tanulmányut.** Keden tért vissza Pólába a Meteor torpedóvadász-hajó, amely az isztriai és a dalmát partokon, valamint a quarnerói szigetek mentén hosszabb hidrográfiai tanulmányutát végzett.

— **Rothschild Nátán yachtja.** Az elhunyt Rothschild Nátán báró Veglia nevű yachtja, melyet az örökösök egy filadelfiai milliomosnak adtak el, Bassics kapitány parancsnoksága alatt a napokban Filadelfiába érkezett, ahol az új tulajdonos átvette.

— **Egy fertőzött csatahajó elszülyesztése.** Lisszabonból jelentik: A Bartolomeo Diaz portugál páncélos korvetet, mely jelenleg Loandában, portugál Nyugat-Afrikában állomásozik, a beriberi-fertőzés végleg veszedelmessé tette a rajta tartózkodókra. A matrózokat és tiszteket egymásután meglepte a veszedelmes betegség s hiába volt minden kísérletezés a hajó fertőtlenítésére. A haditengerészeti főparancsnoka végre is elrendelte a hajó elpusztítását. A páncélost ki fogják vezetni a nyílt tengerre, ahol megfúrják s a tenger mélyébe süllyeszti.

— **Lokve pusztulása.** Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy a közeli Lokve faluban hétfőn este tűz ütött ki, mely harminczhét házat, istállót és melléképületet hamvasztott el. Mint értesülünk, a kár körülbelül 350.000 koronára rug. Csak tizenkét ház volt részben a tüzkár ellen biztosítva. Husz családnak ugyszólván mindene elégett és most a legnagyobb nyomorban vannak. A tűznek emberélet is esett áldozatul. Egy 65 éves öregember, Klárics Iván nem tudott az égő házból idejekorán kimenekülni és bennégett. A kár fedezésére és a tüzkárosultak segélyezésére gyűjtést fognak indítani és a kormányhoz is fognak fordulni. Az oly virágzó falu most romhalmaz. A tűz a falu első házában ütött ki, ahol egy asztalos lakott.

— **Elmeháborodott pap.** Kukanics János plébános tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy a tegnapielőtti bucsu alkalmával egy diakovári egyházmegyei pap időzött városunkban, aki vallásellenes beszédeket mondott. Az illető könnyen felismerhető arról, hogy egyik kezén egy ujjá hiányzik. A följelentett papot ma reggel kilencz óraker a szusáki rendőrség egy kocsmában letartóztatta. A kihallgatás folyamán kitént, hogy a szerencsétlen ember elmeháborodott. Kitént eddig nem sikerült megállapítani, Egyleg a kórház megfigyelő osztályába szállították.

— **Megzavart idill.** A tizenhétéves, mohácsi illetőségű Reisz Mariska, egy feltűnően szép leány, augusztus hetedikén egy elektrotechnikussal, akivel jegyben járt, megszökött szülei házából. A szökevények először Kalocsára utaztak, de itt a férfi nem tudott munkát kapni, mire közös elhatározással Fiuméba jöttek. Városunkban az elektrotechnikuskak több szerencséje volt és mindjárt alkalmazást kapott. A szerelmes pár a Serpentina-utcában vett ki butorozott szobát és boldogan élt együtt. Tegnap délután azonban Mohácsról a fumei rendőrséghez távirat érkezett, amely hirtelen megszakította az idillt. A táviratban

Vad haraggal, önkéntelenül rászóltam Toinettere:

— Hagyd abba!... Hát nem látod, hogy mindenki mulat rajtunk?

Toinette ijedten, meglepetten nézett fel reám.

— Mit akarsz, barátom?

Oly szeliden kérdezett, hogy megszégyenülten csillapodtam le és hamar udvariasan eltereltem a figyelmét az egész jelenetről.

De ettől fogva nem volt maradásom az étteremben; az étvágyamnak vége volt, a jó kedvetem mintha elmetszették volna, szüntelenül magamon éreztem ezeknek az uri dámáknak a gunyos, feszült érdeklődését, amint bírálgatva megfigyelték Toinettet, az öltözékét, a kalapját, a kezét, a modorát.

Ekkor éreztem először, hogy mésalliancet kötöttem.

Soha sem fejeztem be oly gyorsasággal az ebédemet, mint ezen az estén, ebben a restaurantban... Es soha sem mertem többé Toinettet olyan helyekre vinni, ahol a jó társaság megfordul. Mint derült égből a villámcsapás, úgy sújtott le a boldogságom kellő közepébe a kijózanodás, a neveltségesség érzete.

Kezdem bírálgatni Toinettet. Eddig mindent a legszebbnek láttam rajta s ime, most már fölfedeztem a hibáit. Elhatároztam, hogy magam nevelm őt hozzam méltóvá. Kezdetben a türelmem véghetetlen volt, de egy napon elragadt a bosszúság és éles megjegyzéssel megsértettem. A heveségemet ugyan megbántam s ő mosolylyal a könnyein át adott bocsánatot; hanem a jelenetek ezentul min-

ugyanis *Reisz* Mariska letartóztatását kérték. *Mitrovics* rendőrpáncsnok felkutatta a fiatal pár fészket és a leányt letartóztatta. A mohácsi hatóság további rendelkezéséig a szerelmes leányt *Zivics* fogházgondnok lakásán tartják.

— **A levelező-lapok czimoldala.** A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amely megengedi, hogy ezentul a levelező-lapok *czimoldalára* is lehessen közleményeket írni. Ez az újítás, amióta a képeklapok annyira elterjedtek, a legtöbb országban érvényes és a postaigazgatóság ezzel az intézkedéssel hasznos és praktikus dolgot valósított meg.

— **Az ideai szardínia-halászat** külföldi jelentés szerint nem sikerült s így a közel jövőben érezhető lesz a szardínia-hiány. Egy párisi távirat szerint Douennesből, a szardínia-halászat központjából jelentik, hogy a bretagnei partvidéken mindenütt igen szomorú a hangulat az ideai teljesen eredménytelen halászat miatt. Hatszáz szardínia-halász közül csak 15 tért vissza hálal. A legtöbb halász egy halat sem tudott fogni, minek oka kétség-telenül az is, hogy a halacsák az idén más irányt választhattak vonulásuk részére. Ez a kis szeszély, amíg egyrészt egy időre megfosztja az embereket kedves csemegéjüktől, másrészt sok száz szegény halászcsaládot dönt nyomorba. Mindenesetre meg kell még várunk az Olaszországból érkező híreket, ahol tudvaleg szintén sok szardíniát halásznak.

KIVÁNDORLÁSI ÜGYEK.

— **A kivándorlás és az amerikai kormány.** Az északamerikai Egyesült-Államok kormány, úgy látszik, épp oly tehetetlen a rendkívüli arányokat öltő kivándorlással szemben, mint az európai kormányok. Amerikában ugyanis szintén folyton felmerülnek a legkülönbözőbb tervek az európai népvándorlás korlátozására, hanem azért ezek a tervek mindig csak tervek maradnak, mert kivihetetlenek, ellenben Ellis Islandot egyre — bővítik. Amerikai jelentések szerint a bevándorlási állomás, Ellis Island, mely a hatalmas new-yorki öbölben fekszik, szűk s éppen ezért a sziget mellé most újabb mesterséges szigetet csinálnak s erre fogják építeni az állomás kórházát. Terve van véve ezenkívül a szigethez közel eső new-yerseyi parton egy külön »bevándorlási udvar« építése. Eszerint a New-Yorkból tovább utazó kivándorlók mind ebből a pályaudvarból indulhatnak ezentul külön »kivándorló vonatokon« a vidékre s e vonatokhoz senki mást nem bocsátanak. *Watschorn*, Ellis Island új főnöke, ezzel elejét akarja venni annak a nagyon gyakori esetnek, hogy a New-Yorkból tovább utazó kivándorlókat a vonatokon kirabolhassák s főleg a leányokat hivatásos lélekkufárok a hálójukba kerithessék. Valószínűleg építenek egy órási dokkot is Ellis Islandhoz s ez esetben az európai hajóknak itt fog kellenni megállani először s csak miután kirakták a fedélközi utasokat s azok podgyászait, mehetnek tovább a saját dokkjukhoz s tehetik partra az I. és II. osztályu utasokat. Jelenleg az a rend, hogy a hajó a saját társasága kikötőjéhez megy, ott kiteszi a kajút-utasokat és ezek podgyászát s a fedélközi utasokat csak ezután, órák múlva, szállítják el Ellis Islandra kisebb gőzbarkákon. Mindezek az intézkedések és tervek arra mutatnak, hogy Amerikában egyelőre nem számítanak az európai kivándorlás csökkenésére.

A *National Civic Federation* elhatározta, hogy deczember 6-án és 7-én New-Yorkban konferenciát rendez, amelyen a bevándorlás kérdését alaposan fogják megvitatni. Az összes államok kormányzóit körlevélben kérték fel arra, hogy minden állam tíz delegátust küldjön a konferenciára. A következő kérdéseket fogják megvitatni: Milyen a jellege a bevándorlás folytán nyert népesedésnek? Megszigorítandók-e a bevándorlási törvények? A felügyelés módján változtassanak-e s vajjon a bevándorlók a külföldi kikötőkben felülvizsgáltassanak-e, mielőtt hajóra szállnak? Hol és minő

munkaágakban szükséges a további bevándorlás? Mely amerikai iparokat és mely munkásszövetkezeteket befolyásolja a bevándorlás leginkább? A bevándorlásnak mely százaléka marad a nagy városokban? Minő gyakorlati ut található a bevándorlók czélszerű szétosztására? Miképp javíthatni a bevándorlók sorsán munka és hajlék dolgában a nagy városokban? A bevándorlásnak dél felé való terelése minő befolyással lesz a faj kérdésére s különösen a négerkére ipari kiképzésére és társadalmi helyzetére? A kínaiak ellen érvényben levő törvény kiterjeszthető-e a japán és a koreai munkásokra is?

— **A bevándorlás az Egyesült-Államokba.** Az 1905-ik év kezdete óta a bevándorlás Európából az Egyesült-Államokba oly mértékben kezdett növekedni, hogy bizonyosra vehető, hogy ebben az évben legalább egy millió idegennel fog gyarapodni az ország. Ez a rengeteg szám aggodalmat keltő, mert az amerikai nagyvárosok amugy is túl voltak zsufolva s a bevándorlók nagy része csak szaporítja a munkátalanok számát. Az 1905. év első negyedéről szóló bevándorlási statisztika adatait az egyes országok szerint a következőkben adjuk:

	1905.	1904.
Magyarország-Ausztria	93,087	28,579
Belgium	1.130	667
Dánia	2.158	1.377
Franciaország	1.487	1.589
Németország	6.173	6.420
Görögország	643	2.252
Olaszország	58.946	42.846
Hollandia	1.368	1.196
Norvégia	4.677	2.691
Portugália	1.920	1.195
Románia	914	1.334
Oroszország	44.059	28.081
Szerbia, Bulgária és Montenegró	409	184
Spanyolország	624	581
Svédország	4.178	2.320
Svájc	733	959
Európai Törökország	749	651
Anglia	17.536	9.674
Egyéb európai államok	1	1
Egész Európa	240.490	132.595
Ázsia	4.959	4.291
Afrika	121	28
Ausztrália	454	280
Filippini-szigetek	1	36
Pacifik-szigetek	9	41
Britt-Észak-Amerika	349	833
Közép-Amerika	227	185
Mexikó	560	166
Délamerika	530	150
Nyugat-India	2.578	2.015
Más országok	36	13
Összesen	250.314	140.633

KÖZGAZDASÁG.

— **A dalmáciai vámmentes buza.** Néhány év előtt Dalmáciában éhínség volt és akkor az osztrák kormány százezer méter-mázsza buzának vámmentes bevitelét engedte meg és azóta ez a bevitel rendessé lett, sőt bővült is. Most már százezer mázsánál több silány román és szerb buza vonul be vámmentesen Dalmáciába. A somogyvármegyei gazdasági egyesület fölkérte a földmivelési minisztert, hogy a Dalmáciába az inséges esztendőben engedélyezett százezer mázsza vámmentes gabonának behozatala évről-évre ne állandósíttassék, miután ez a magyar buzának, de különösen a somogyi buzának kivitelét teljesen lehetlenné teszi, a mennyiben az engedélyezett százezer mázsánál jóval többet szállítanak Oroszországból és Romániából vámmentesen, úgy hogy Dalmáciában műmalmok épültek, örlik a vámmentes búzát, Olaszországba exportálják a lisztet és magyar liszt alatt hozzák forgalomba. A földmivelési ügyi kormány az egyesületnek egy év előtt fölizratát nem intézte el. Most már az átmeneti kormányt nem terhelik vele, de megmeneti kormányt alakulását és akkor várják az új kormány alakulását és akkor teljes erővel rajta lesznek, hogy ez a lehetetlen állapot megszűnjék, mely a dunántúli ge-

bonkereskedelemnek már eddig is oly nagy kárára volt.

+ **Állatbehozatal Horvát-Szlavonországból.** A földmivelésügyi miniszter tudatja, hogy a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy a sertésvesznek megtörtént elhúrczolása miatt, sertéseket tilos Magyarországra behozni több horvát-szlavon területről; ilyen helyek: Belovár, Kőrösmegeye némely községe, Modrus-Fiume, Pozsega, Szerém, Varasd, Verőcze, Zágráb vármegyék egy-némely községe és városa. A járványtól mentes helyekről szarvasmarhát, juhot és kecskét, kizárólag vasuton, az általános egészségügyi szabályok megtartása mellett, szabad behozni. A sertésekre nézve külön szabályzat az irányadó. Így: vásárokon vett vagy szedett sertéseket kizárólag vasuton és csakis levágás czéljából lehet behozni. A nyájban együtt nevelt és hizlalt sertések származó helyét az illető községnek kell marhalevével igazolnia. Ezeket a sertéseket az elszállítás előtt hatósági állatorvos vizsgálja meg. Ha valamely sertés-szállítmányban csak egy darabban is megállapítaná a vizsgálat a ragadós száj- és körömfájást vagy sertésveszt, akkor az egész szállítmányt visszaküldik. A Horvát-Szlavonországból érkezett sertéseknek egyik községből a másikba való áthajtása csakis hatósági engedéllyel történhetik. Kőbányára horvát-szlavonországi sertések egyelőre nem szállíthatók.

+ **A horvát közpénzek a postatakarékpénztár forgalmában.** A postatakarékpénztár csekk-berendezése legközelebb egy új forgalommal fog bővülni. A horvát bán ugyanis elrendelte, hogy a horvát-szlavon megyei és járási hatóságok minden alapja részére a postatakarékpénztárnál csekk-számlát nyitassanak és így az összes horvát-szlavon autonóm közpénzek most már a postatakarékpénztár útján fognak fizetési célokra felhasználtatni. Az utasított hatóságok belépése a postatakarékpénztári csekkforgalomba már is megkezdődött, jóllehet az új rend csak október elsején fog életbe lépni. A horvát országos kormányt ez intézkedésre azok a kedvező tapasztalatok bírták, amelyeket a magyarországi közpénzek egy részének a postatakarékpénztári csekk-forgalomba való beillesztése kapcsán szereztek.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Augusztus 17-én.

Szapáry, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 695, kapitány Duimich, Tangerből.

Tisza, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 708, kapitány Tichtan, Marseilleből.

Indult:

Augusztus 17-én.

Poutop, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1971, kapitány Owen, Rosarióba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Baross augusztus 17-én Fiuméből Glasgowba.
Matlekovits augusztus 17-én Fiuméből Zanteba.
Szapáry augusztus 16-án Tangerből Fiuméba.
Tisza augusztus 17-én Marseilleből Fiuméba.
Adria augusztus 17-én Oránból Algirba.
Tibor augusztus 17-én Fiuméből Sebenicóba.
Andrássy augusztus 17-én Valenciából Triesztbe.
Balaton augusztus 17-én elhaladt Lissa mellett Fiume felé.

Indult:

Szent László augusztus 16-án Cataniából Maltába.
Zrinyi augusztus 16-án Bariból Ripostoba.
Árpád augusztus 16-án Maltából Messinába.
Lederer Sándor augusztus 16-án Valenciából Marseilleba.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

„Gyógyszertár alla Salute“

— Erzsébet-téren, az Adria palotával szemben. —

Dr. A. Mizzan

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — Eltünteti a fejkorpát, puhítja a hajat és erősíti a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fű vása által a légszervekre oly kellemes és jó hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen minden háznál*, különösen beteg- és gyermekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja.

„Répáti“ a legjelesebb égvényes gyógyasványvíz, mely kiválóan szerencsés vegyi összetétel, rendkívül dúz, főleg kötött szén-sav tartalma és kellemes íze folytán ritkítja a pártját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomor-bél bajokban, gyuladós hólyag és köszvényes bántalmak és a belső szervek minden betegsége ellen.

A „Répáti ásványvizet“ minden czél tudatos, elfogulatlan ivónak rendszeres használatra lelkiismerettel ajánljuk.

A „Répáti-víz“ főraktára

Fiumében

Braun Bernát és Társa czégnél, Via Stefano 1.
Telefon 518.

KICSINYBEN KAPHATÓ:

Angelini G. Fiumara, Consorzio Cooperativo di Consumo,
Via Andrássy. — Gregori Carlo Piazza delle Erbe.

Használt és új bútorok

vétele és eladása az

Al buon prezzo

BUTORRAKTARBAN

Via San Vito 7. sz. földszint.

Ruha- és egyéb szekrények 13, 14 és 16 forintért adtnak el.

Egyszerű teljes szobaberendezés 88 frt
Fényes vagy matt „ márvánnyal 130 „
Altdeutsh matt 150 „

Első fiumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett Szigoru pontosság és kiváló szakértelem. A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Via Germania 1. ajtó 7.

Könyvnyomdai
műintézet



Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

➔ SZÁLLIT ➔

minden a nyomdászathba vágó munkát gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.

➔ ESEGUISCHE ➔

prontamente con conoscenza del ramo ed al più buon mercato ogni lavoro tipografico.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME - NEWYORK

közvetlen összeköttetés Éjszak - Amerikával

a „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona országai részére: „Adria“ m. kir. tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétól Newyork-ig

beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

➔ 180 korona. ➔

Legközelebb gőzösök indulnak:

„Pannonia“ aug. 24-én.

„Ultonia“ szept. 7-én.

A fiumei kivándorlási iroda (Via del Pino 8.) készséggel és díjtalanul szolgál mindazon fővilágosítással, melyre a kivándorolni ssándékosoknak ssükségük van.